

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 23.11.2022

Vår ref.: 201606921-41 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av metode for tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder (MNA) iht. CACM artikkel 45 og 57

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode for tilrettelegging for flere NEMOer¹ i norske budområder (MNA) fra Statnett SF (Statnett) den 25. mai 2022. Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i Europakommisjonens forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 45 og 57.

RME godkjenner Statnetts forslag om tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

I Europa pågår det et arbeid med å koble sammen landenes kraftmarkeder. Formålet er å opprette et indre kraftmarked som kan sikre trygg energiforsyning, øke konkurransen og gi forbrukere mulighet til å kjøpe strøm til rimelige priser. Europakommisjonen har som et ledd i dette arbeidet blant annet vedtatt åtte forordninger innenfor kraftmarkedsområdet. CACM er en av disse. CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.²

CACM skal legge til rette for et mer harmonisert regelverk for sammenkobling av europeiske kraftmarkeder og tildeling av kapasitet for overføring av kraft mellom budområder. Forskriften regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (døgnmarkedet) og fram til driftstimen (intradag). Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet. For å koble sammen landenes markeder for

¹ Utpekt operatør på markedet for elektrisk kraft

² Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft
E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.nve.no/reguleringsmyndigheten
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

krafthandel, er det nødvendig at operatører for transmisjonssystemene (TSOer) koordinerer beregningen av tilgjengelig kapasitet i kraftnettet.

CACM inneholder krav om at Statnett skal være med på å utarbeide flere metoder og vilkår for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene og vilkårene skal Statnett utarbeide sammen med andre TSOer i kapasitetsberegningsregionene Norden og/eller Hansa, og noen skal Statnett utarbeide sammen med TSOer i hele EØS, med unntak av Island og Liechtenstein.

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av TSOene, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter CACM artikkel 9, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2, og etter energiloven § 6-1.³

Ett av forslagene som etter CACM skal oversendes til RME for godkjenning er forslag om tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder (artikkel 45 og 57).

1.2. Oversendelse av metodeforslaget

Den 25. mai 2022 mottok RME forslag til metode om tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder fra Statnett i henhold til CACM artikkel 45 og 57, jf. artikkel 9.1.

Metoden er utviklet i fellesskap av alle TSOene i Norden.

Metoden inneholder definerte regler for prekobling og postkobling i både døgn- og intradagmarkedet som skal gjelde for å kunne tilrettelegge for flere NEMOer i norske budområder. Reglene skal ikke diskriminere mellom NEMOer som opererer i norske budområder, og har som formål å legge til rette for effektiv konkurranse ved krafthandel.

Ordninger for prekobling og validering i døgnmarkedet

Av metoden fremgår det at alle aktive NEMOer skal motta informasjon om handelskapasiteter og publisere disse til markedet på like vilkår. Videre skal relevante NEMOer sende sine buddata til Market Coupling Operator (MCO) funksjonen for beregning av markedresultater, inkludert systemprisen og én pris per budområde. Markedsresultater skal sendes til Nordic RCC og Statnett for validering av kapasitet. NEMOene skal selv validere at markedresultatet er beregnet i henhold til egne buddata.

Ordninger for prekobling og validering i intradagmarkedet

Alle aktive NEMOer i norske budområder skal ha delte ordrebøker for kontinuerlig matching i intradagmarkedet. Hver NEMO skal for hver Market Time Unit (MTU) i intradagmarkedet, sende nettoposisjoner for hvert budområde og planlagte utvekslinger for hver budområdegrense til Statnett.

Ordninger for postkobling i døgn- og intradagmarkedet

NEMOene har ansvar for rollen som Central Counter Party (CCP). Dette innebærer ansvar for clearing og oppgjør for egne kunder, samt ansvar for ordninger om oppgjør mellom

³ Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (heretter forkortet energiloven).

andre CCPer. Disse ordningene skal foretas så kostnadseffektivt som mulig. Alle aktive NEMOer skal være balanseansvarlige gjennom rollen som Balancing Responsible Party (BRP). Flere NEMOer innebærer også at flaskehalsinntekter samles inn av flere NEMOer eller CCPer. Flaskehalsinntektene skal deretter sendes til Joint Allocation Office (JAO) for videre fordeling til TSOene.

Regler for datautveksling og finansielle ordninger

Statnett definerer filformatet og kommunikasjonsprotokoller for datautveksling mellom Statnett og NEMOer/CCPer i Norge. NEMOer skal seg imellom bli enige om standardene for datautveksling mellom NEMOer. NEMOene skal dekke finansielle kostnader knyttet til ordningene for tilrettelegging av flere NEMOer i norske budområder.

Statnett skal publisere metoden uten ugrunnet opphold når RME har godkjent forslaget. Implementeringen av metoden skal sammenfalle med opprettelsen av en Coordinated Capacity Calculator (CCC), implementering av MCO-funksjonen, fallback-prosedyrer og ordninger for clearing og oppgjør.

1.3. Høring og konsultasjon.

De nasjonale reguleringsmyndighetene i Norden gjennomførte i samråd en konsultasjon av metodeforslaget fra 5. juli til 31. august 2018. Høringen foregikk skriftlig på NordREGs hjemmeside. Nord Pool EMCO og EPEX støttet overordnet forslaget.

1.4. Koordinering under behandling av saken

RME har gjennom et frivillig samarbeid om metodeforslaget deltatt i NordREG for å komme frem til en felles enighet med de øvrige nasjonale reguleringsmyndighetene.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1. CACM

CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med CACM er ifølge artikkel 3 å:

- a) fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) sikre driftssikkerheten,
- d) optimalisere beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,

- e) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSOer, NEMOer, ACER⁴, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren.
- h) ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) sikre like vilkår for NEMOer, og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Tidsfrister

TSOene skal utvikle de vilkår og metoder som kreves etter CACM og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med CACM artikkel 9.1, innen de tidsfrister som angis i forskriften.

Reguleringsmyndighetene skal etter CACM artikkel 9.10 fatte vedtak om de innkomne vilkårene eller metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til vilkår eller metode.

Høring

TSOene som etter forskriften er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert medlemsland, om utkastet til metodeforslaget der det er eksplisitt nevnt i forordningen. Etter CACM artikkel 12.1 skal høringen vare i minst én måned. Det er ikke eksplisitt nevnt krav om høring av metodeforslag utarbeidet etter CACM artikkel 45 og 57.

Innholdskrav

Forslaget til metoder skal etter CACM artikkel 9.9 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Etter CACM artikkel 45 skal MNA-metoden inneholde ordninger for allokering av kapasitet og andre ordninger for døgnmarkedet som trengs for å sikre nødvendig datautveksling og kostnadsdekning i budområder med flere aktive NEMOer. Av CACM artikkel 57 fremgår det at MNA-forslaget skal inneholde tilsvarende ordninger med samme formål tilpasset intradagmarkedet. Metodeforslaget skal sendes til relevant reguleringsmyndighet innen fire måneder etter at mer enn én NEMO er utnevnt eller fått tillatelse til å tilby sine tjenester i et budområde.

Godkjenning

⁴ Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter

Forslag til metode for tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder etter CACM artikkel 45 og 57 skal etter CACM artikkel 9.8 godkjennes av den nasjonale reguleringsmyndigheten i hvert medlemsland.

2.2. Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a) skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne vilkår eller metoder om den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehalser i overføringsnett.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen. RME har fattet vedtak innen seks måneder etter at metodeforslaget ble mottatt fra Statnett. De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at metoden oppfyller kravene i CACM artikkel 45 og 57 ved at metodeforslaget inneholder ordninger for døgn- og intradagmarkedet for allokering av kapasitet, datautveksling og dekning av kostnader. MNA-forslaget beskriver også formålet med prosedyrene. Det er RMEs vurdering at metodeforslaget bidrar til å sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av NEMOer som opererer i samme budområde, jf. CACM artikkel 3.

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden. RME vurderer at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i CACM. Kravene i CACM artikkel 9 er dermed oppfylt.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Statnetts metodeforslag om tilrettelegging for flere NEMOer i norske budområder i henhold til CACM artikkel 9.1 og 9.8, og energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a). Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden som systemansvarlig og operatør for transmisjonsnettet i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Sofie Morud Vågen
Førstekonsulent

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:
STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Vedlegg
Metodeforslag fra Statnett datert 25. mai 2022

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.